

K problematice

PROTIPŘÍPRAVY

Vzhledem k vyzbrojení vojsk raketovými jadernými zbraněmi a jejich vysoké manévrovosti nabývá na významu **aktivnost i v obraně**. Ta v podstatě spočívá v **manévru palbou, silami a prostředky**. Za rozhodující přitom považujeme manévr palbou, jehož nedílnou součástí je i protipříprava.

Skutečnost, že obraně byla až do nedávné doby věnována v našem i zahraničním odborném vojenském tisku malá pozornost, se plně odráží i v problematice protipřípravy. Názory na to, co do protipřípravy patří a na její uskutečnění nejsou jednotné.

Vzhledem k nepopíratelnému významu protipřípravy pro konečný úspěch či neúspěch obrany, tato problematika zasluhuje, abychom jí věnovali plnou pozornost. Nepochybují totiž o tom, že podmínky k úspěšnému vedení obrany je třeba vytvořit dříve, než nepřítel vyrazí k útoku a protipříprava v tom může hrát důležitou úlohu.

Názory na protipřípravu

Po období, v němž se o protipřípravě nehovořilo, ba dokonce byly i tendence protipřípravu z vojenské terminologie a také z teoretických zásad obrany vypustit, stala se dnes protipříprava opět důležitou součástí obrany. I když názory na oprávněnost a význam protipřípravy v soudobé obraně jsou jednotné, **není tomu tak, pokud jde o její obsah**.

V podstatě jsou na **obsah protipřípravy dva názory**:

— do protipřípravy patří **veškerá palebná činnost proti nepříteli v době do jeho**

sjednání dotyku s naší obranou (s prvním pásmem obrany) a do zahájení palebné přípravy útoku, nebo

— **protipříprava zahrnuje palby proti nepřátelské přípravě útoku**.

V **prvém případě je protipříprava chápána velmi široce**. Při nejmenším je do ní zahrnováno i ničení nepřítelů během přesunů, tj. palbu na daleké přístupy.

Rozebereme-li však tento názor blíže, vidíme, že **je velmi všeobecný a nekonkrétní**. Lze do něj totiž obecně zahrnout údery všech palebných prostředků, jejichž celko-

vý obsah je prakticky neomezený. Takové vymezení protipřiprav je pochopitelně pro vytyčení zásad protipřiprav nepostačující. Je třeba hledat zúžení a konkretizaci této obecné formulace protipřiprav a v tom nám může pomoci pohled do nedávné historie.

Do zavedení jaderných zbraní bylo hlavním palebným prostředkem v protipřipravě dělostřelectvo a jeho činnost doplňovalo letectvo. Účinná protipřiprava mohla být proto zahájena tehdy, až většina obránce dělostřelectva mohla ničit hlavní nepřátelské síly, připravující se k útoku. To znamená, že hlavní síly nepřítel připravujícího útok byly v dotyku s prvním pásem obrany. Poměrně malý dostřel dělostřelectva a případně nepříznivé povětrnostní podmínky k použití letectva omezovaly prostorové možnosti protipřiprav.

Vedle dostřelu způsoboval prostorové omezení protipřiprav i poměrně malý účinek dělostřeleckých granátů a tím i požadavek jejich vysoké hustoty v cíli. S tím spojená enormní spotřeba nábojů omezovala i časové trvání protipřiprav prakticky na jadernázový poměrně krátkodobý a přitom za daných podmínek mohutný úder. Krátkodobost úderu byla vedle vysoké spotřeby munice a jejího omezeného množství dána také především tím, že rozmístění hlavních sil útočnicka v blízkosti předního okraje obrany umožňovalo poměrně rychlé sjednání dotyku hlavních sil obou bojových stran.

Dnes, kdy hlavní palebnou silou jsou raketové jaderné zbraně, nelze zahájení protipřiprav stanovit jen na základě jejich dostřelu. Při prakticky neomezeném dostřelu raket (bereme-li v úvahu všechny druhy raket včetně strategických), by bylo možné do protipřiprav zahrnout veškerou palebnou činnost proti nepříteli v době do sjednání dotyku. Tzn. např. již i údery k maření mobilizace, údery na závody, vyrábějící bojovou techniku a válečný materiál, přesunující se svazky v hlubokém týlu apod.

Tyto skutečnosti ukazují, že první formulace protipřiprav **připouští naprosto volný výklad, je příliš obecná, nekonkrétní** a může dokonce (v krajním případě) splývat i s bojem o celkovou operační, ba i strategickou iniciativu.

Tuto obecnou formulaci protipřiprav proto jednoznačně odmítáme.

...

Druhé pojetí protipřiprav je ve srovnání s prvním daleko užší. V podstatě je můžeme chápat dvojím způsobem:

— protipřiprava je namířena k zmaření nepřátelské palebné přípravě útoku, nebo

— protipřiprava je určena k zmaření nebo zeslabení nepřátelských bezprostředních příprav k útoku; sem můžeme počítat zaujímání operační sestavy, přeskupování a manévry silami a prostředky, palebnou přípravu apod.

Rovněž obě tato vymezení je třeba rozzebrat a vyvodit na základě toho závěry, které by jednoznačně určovaly pojem protipřiprav a tím i její náplň.

V souvislosti s tím si všimneme, **co o protipřiprav říká naše řády.** Vševojsk-1-1, čl. 444 uvádí: „na nepřítel, který se přiblížil nebo se připravuje k útoku, se podle plánu armády organizuje a provádí protipřiprava.“

Ve **směrnicích** k čj. 0010800/19 pro organizaci a vedení obranné operace, vydaných GŠ/OS v roce 1964 se na str. 24 píše: „Jakmile se nepřátelské hlavní síly soustředí k útoku, je zahájena protipřiprava za účasti přisunutých raketových útvarů, letectva, dělostřelectva a tanků.“

Porovnáme-li oba citáty našich řádů (případně směrnic) s formulací protipřiprav druhého pojetí, zjistíme, že jim lépe odpovídá druhá formulace.

K tomuto závěru dospějeme, jestliže si uvědomíme, **kdy nepřítel zahajuje palebnou přípravu útoku.**

Podle předpisu Zprav-51-89, str. 174 předchází útoku vojsk nepřítel zpravidla jaderná a pak dělostřelecká příprava. Jaderná příprava v trvání do 5 až 10 minut se zpravidla provádí 20 až 30 minut před zahájením útoku. Na ni navazuje dělostřelecká příprava, která trvá 20 až 30 minut a končí východem vojsk na čáru zteče v čas H (viz Zprav-51-89 str. 174, 175). Při zahájení palebné přípravě jsou při útoku z chodu podle téhož předpisu vojska 8 až 10 km před čarou zteče na čáře rozčlenění do praporních proudů. Do té doby vedou boj s bránícími se vojsky nepřátelské jednotky v dotyku a dále vede nepřítel údery zejména na zjištěné prostředky jaderného napadení obránce.

V případě, že protipřiprava obránce je namířena proti nepřátelské palebné přípravě útoku, měla by končit se zahájením palebné přípravě útoku. Poněvadž bránící se vojska mohou zahájit palby k udržení předního okraje, až je umožněno přímé pozorování (svazky a pluky kromě dělostřeleckých pozorovatelů zatím jinou možnost řízení palby nemají), nastala by v palbě obránce určitá přestávka. Přímé pozorování bránících vojsk je totiž možné až se útočící vojska přiblíží na vzdálenost 2 až 4 km. Konkrétní vzdálenost bude pro každý pluk či svazek různá podle konfigurace terénu.

Při ukončení protipřiprav do zahájení palebné připravy útočником by se protipřiprav prakticky nemohlo zúčastnit (nebo vzhledem k dostřelu jen velmi krátkou dobu) ani dělostřelectvo a ani tanky, jak uvádějí citované operační směrnice. Hlavně však by v době, kdy je útočník nejzranitelnější — při rozčleňování do rotních, případně četových proudů — nebyla proti němu vedena cílevědomě organizovaná a řízená palba.

To pochopitelně připustit nemůžeme a proto i tento názor na protipřipravu odmítáme.

* * *

Z této úvahy můžeme vyjít i při rozboru názoru, že protipřiprav je určena k zmaření nebo zeslabení nepřátelských bezprostředních příprav k útoku.

Tato formulace protipřiprav v podstatě odpovídá oběma citovaným částem jak předpisu Vševojsk-1-1, tak operačním směrnicím. Souhlasí i s dosud nezrušeným předpisem Sm-oper-1, čl. 239, který uvádí: „Protipřiprav je opatření armády k zmaření nebo zeslabení úderu nepřitele před jeho zahájením“. Jde tedy o to vymezit její zahájení a ukončení, což zůstává i nadále nevyjasněno. Z toho vyplývá, kdy protipřiprav končí, tj. až vojska obránce (zejména jeho dělostřelectvo) budou moci zahájit boj o přední okraj.

Zbývá tedy určit, kdy protipřiprav začíná. K tomu nám pomůže uvědomit si jednak to, kdo protipřipravu plánuje a jednak to, kdy se nepřítel připravuje k útoku.

Vševojsk-1-1 (čl. 444) uvádí, že protipřiprav se organizuje a provádí podle plánu armády. To spolu se skutečností, že v soudobých podmínkách je vševojsková armáda považována za nejvyšší organizační stupeň, který může vést samostatně obrannou operaci (přechod frontu do obrany považujeme za výjimku) ukazuje, že zahájení protipřiprav bude omezeno dosahem prostředků, které má vševojsková armáda k dispozici.

Poněvadž hlavním palebným prostředkem vševojskové armády je armádní raketová brigáda, může být protipřiprav zahájena nejdříve tehdy, až se nepřítel dostane na její dostřel. Uvažujeme-li dostřel armádních raket např. 170 km a vzdálenosti jejich prostorů bojového rozmístění v obraně kolem 50 až 70 km od předního okraje, může vševojsková armáda působit na nepřitele, vzdáleného maximálně 100 až 120 km od předního okraje prvního pásma obrany.

Vedení raketových jaderných úderů na

nepřitele vzdáleného kolem 100 km je účelné zhodnotit z hlediska požadavků citovaných částí Vševojsk-1-1 a operační směrnice. Půjde v této době již o přípravu nepřitele k útoku (viz Vševojsk-1-1, čl. 444)? Budou v té době již hlavní síly nepřitele soustředěny k útoku (viz operační směrnice pro obranu str. 24)? Na obě tyto otázky je třeba odpovědět z hlediska armády, která protipřipravu plánuje.

Podle zásad útočného boje zahajují vojska NATO útok z dotyku nebo z chodu. Při útoku z chodu vyrazí hlavní síly z prostorů soustředění, vzdálených 40 i více km (viz Zprav-51-89, str. 168). Z této skutečnosti vyplývá, že ve vzdálenosti kolem 100 kilometrů budou nepřátelská vojska ještě na přesunu, tedy v pochodových proudech.

Přesun nepřitele v pochodových sestavách nelze v žádném případě považovat za jeho bezprostřední přípravu k útoku. Z hlediska armády je tomu tím spíše, že v té době ještě nemusí být vůbec jasné o další činnosti (po přesunu) nepřitele, zejména směru jeho hlavního úderu, který může vést buď proti dané, nebo s ní sousedící armádě. Někdy dokonce nemusí přesunované síly vůbec přejít do útoku, ale zaujmout výhodnou čáru (např. za řekou, s využitím příčného hřbetu apod.) s cílem zastavit náš postup.

Proti uskutečnění protipřiprav v době přesunu nepřitele do prostoru soustředění k útoku z chodu hovoří i poměrně malá účinnost raketových jaderných úderů, které budou tvořit základ protipřiprav. Je tomu tak především z těchto důvodů:

— nepřítel se do zaujetí prostorů soustředění přesunuje v organických celcích, je možné ho proto zdržet, nelze však narušit zámýsl další jeho činnosti, protože v té době nemusí být jeho činnost ještě ani plánována a nebudou proto ani vydána příslušná rozhodnutí;

— nepřítel je rozptýlen do pochodových proudů, vzdálených od sebe podle zásad ochrany proti zbraním hromadného ničení a navíc přesunující se proudy jsou těžko zasažitelné (mění neustále místo a tím i souřadnice cíle, případně i osy přesunu nemusí směřovat nejkratší cestou k přednímu okraji) a při jejich napadení není plně využito jaderných úderů a ztráty budou proto menší;

— nepřátelské prostředky jaderného napadení, které jsou nejdůležitějším cílem úderů obránce, nemusí mít u sebe již v době přesunu do prostoru soustředění jaderné náplně (v některých případech mohou být jaderné náplně raketovým prostředkům totiž přiděleny až z předsunutých

skladů JM), jejichž zničení je rovněž jedním z důležitých úkolů obránce;

— prostředky armády nemohou ještě v té době působit hromadně a ani podle jednotné koncepce není znám ani pravděpodobný záměr nepřítele ani to, zda směr hlavního úderu nepřítele půjde proti dané armádě).

I v této době však bude třeba využít dosahu palebných prostředků a bojovat s přisunovanými vojsky nepřítele s cílem působit mu ztráty, ztížit, případně kanalizovat a zpomalit jeho postup. Stále platným úkolem je i při této činnosti ničení nepřátelských prostředků jaderného napadení hned, jakmile jsou zjištěny. Veškerou činnost **organizuje front formou úderů na dalekých přístupech**. K úderům používá jaderných a chemických náplní a k jejich dopravě raket a letectva. Vševojsková armáda se na této činnosti může podle nařízení frontu podílet. Při dokonalém využití terénu lze dosáhnout dobrých výsledků, které mohou příznivě ovlivnit i vedení obranné operace vševojskovou armádou. V žádném případě však nelze tuto činnost zahrnovat do palebné protipřipravy.

Je proto účelné, aby vševojsková armáda zahajovala protipřipravu tehdy, až bude ze situace zřejmé, že nepřátelský útok směřuje proti ní. Tzn. tehdy, až nepřítel bude zaujímat operační sestavu a bude možné na základě jeho další činnosti (např. průzkum, činnosti vojsk v dotyku

apod.) vyvodit jeho pravděpodobný záměr. **Kdy to je?**

Není sporu o tom, že **záměr nepřítele bude zřejmý, jakmile zaujme prostor soustředění pro útok z chodu**. V tomto prostoru může nepřítel být 4 až 6 hodin a provádět konkrétní přípravy k útoku. K nejdůležitějším z nich patří:

— zaujetí prostoru bojového rozmístění prostředky jaderného napadení a případné předsunutí dělostřelectva pro včasné zahájení palebné přípravy;

— vydat rozhodnutí pro útok i na nejnižších stupních velení;

— začlenění posilových prostředků do sestavy divizí a brigád a vytvoření tak jednotlivých prvků bojových sestav na všech organizačních stupních podle vydaných úkolů;

— vybavení jednotlivých organizačních stupňů i jejich prvků bojových sestav materiálem všeho druhu podle úkolů;

— technické prohlídky veškeré bojové techniky, doplňování PHM apod.

Z úvah vyplývá, že protipřipravu plánuje, organizuje a uskutečňuje vševojsková armáda. Protipřipravu je účelné zahájit, jakmile nepřítel zaujme prostor soustředění, vzdálený 40 a více km od předního okraje obrany, a začne přípravy k útoku z chodu. Jakmile se nepřítel dostane do paleb obránce k udržení předního okraje, přechází protipřiprava plynule v obranné palby.

Uskutečnění protipřipravy

Na uskutečnění protipřipravy budou mít vliv:

- cíl a úkoly protipřipravy;
- hodnota a možnosti nepřítele připravujícího se k útoku;
- prostředky k vedení obrany.

Všechny tyto faktory spolu navzájem souvisejí a je proto třeba zkoumat je společně.

Na základě citovaných částí Vševojsk-1-1 a Operačních směrnic může být **cílem protipřipravy zmařit nebo ztížit přípravu nepřítele k útoku a předejít ho v použití především jaderných zbraní v palebné přípravě na bránící se vojska.**

Tohoto cíle je možné dosáhnout v závislosti na prostředcích, zejména jaderných náplních, které bude mít obránce k dispozici. Podle toho může protipřiprava plnit v podstatě tři úkoly:

— **rozbit nepřátelské uskupení** připravující se k útoku, zejména jeho prostředky jaderného napadení, způsobit mu ztráty, zmařit jeho útok a **vytvořit podmínky k přechodu do útoku;**

— **způsobit nepříteli ztráty, zejména jeho prostředkům jaderného napadení a prvnímu sledu, narušit jeho přípravu k útoku a operační sestavu a donutit ho k přeskupení sil a prostředků; tím oddálit zahájení nepřátelského útoku a získat čas pro další budování a zdokonalování obrany po všech stránkách (terénní úpravy, vytvoření podmínek k manévru, dokončení přeskupení apod.) a k přisunu čerstvých sil z hloubky; ;**

— **značně oslabit údernou sílu nepřítele na rozhodujícím směru ještě před zahájením útoku, změnit nebo zvýhodnit poměr sil ve svůj prospěch a vytvořit tak výhodné podmínky k úspěšnému vedení obranné operace.**

Který z těchto úkolů bude protipřiprava sledovat, bude vedle již uvedeného množství prostředků dále záviset především na konkrétní situaci, zejména na hodnotě a možnostech protistojícího nepřítele. Velitel armády se však musí snažit splnit protipřipravou první z uvedených tří úkolů.

Z cíle a úkolů protipřipravu vyplývá, že protipřiprava je velmi důležitou součástí obranného zámyslu velitele armády a v některých případech (viz první úkol) může být dokonce jediným a rozhodujícím obdobím obranné operace vševojskové armády.

Z toho důvodu je povinností velitele a vševojskového štábu armády stanovit způsob protipřipravu, její zahájení a ukončení.

Uskutečnění protipřipravu pak je úkolem všech, kteří se jí zúčastní, tj. raketo-
vého vojska, dělostřelectva a letectva. Náčelník raketových vojsk a dělostřelectva zodpovídá za palebné splánování a uskutečnění raketových úderů a použití dělostřelectva, eventuálně tanků.

Vedle náčelníka raketových vojsk a dělostřelectva se na plánování protipřipravu bude podílet náčelník letecké operační skupiny, poněvadž letectvo palbu raketo-
vého vojska a dělostřelectva doplňuje.

Všechny tyto skutečnosti podtrhují fakt, že protipřipravu chápeme jako úkol vševojskový a nikoliv jen palebný.

Při šířce obranného pásma vševojskové armády (kolem 150 km) a hloubce (40 a více km) je pochopitelné, že ji nebude možné vést do celého takto vymezeného prostoru ($150 \times 40 \text{ km} = 6000 \text{ km}^2$). Z toho vyplývá požadavek — protipřipravu omezit na cíle, jejichž vyřazení může podstatným způsobem přispět ke splnění úkolu protipřipravu. Vyhledávání těchto cílů bude pochopitelně klást zvýšené nároky na organizaci a vedení průzkumu.

Hlavními cíli protipřipravu a tedy i průzkumu budou jaderné prostředky nepřítele (do armádního sboru vto), jako úderné uskupení, zejména tankové svazky, dělostřelectvo, místa velení divizí a armádních sborů, případně důležité tylové objekty.

Z uvedeného vyplývá, že zadní hranice protipřipravu je dána nejméně prostory palebných postavení sborových operačně taktických prostředků jaderného napadení (nyní jsou to řízené střely SERGEANT).

I když ničení nepřátelských jaderných zbraní je stálým úkolem všech organizačních stupňů, chci zdůraznit tento úkol i v protipřipravě. Může totiž podstatným způsobem ovlivnit sílu a účinek nepřátelské palebné přípravu k útoku. Z toho důvodu je účelné v rámci protipřipravu vyčlenit k ničení nepřátelských jaderných náplní mimo náplně, jež jsou k tomuto úkolu vždy v pohotovostních bateriích.

S ničením nepřátelských prostředků jaderného napadení je třeba začít již v době přesunu do prostorů palebných postavení a při jejich zaujímání. To bude

zpravidla předcházet vyřazení vojsk z prostoru soustředění.

Ničení hlavního uskupení nepřítele závisí na tom, připravuje-li nepřítel útok z dotyku nebo z chodu.

Při útoku z dotyku bude hlavní část nepřátelských sil (svazky prvního sledu a dělostřelectvo) rozmístěna do hloubky 25 až 30 km a hlavní úsilí protipřipravu vedeme právě proti ní. Při útoku z chodu bude úderné uskupení vyřazet z prostorů soustředění, vzdálených 40 a více km. Nejvýhodnější podmínky k ničení úderného uskupení budou v době vyvážení nepřátelských vojsk z prostorů soustředění, kdy dochází k určitému nahuštění sil a prostředků, které jsou již uskupeny tak, jak budou útočit.

Další výhodné podmínky při útoku nepřítele z chodu vznikají, jakmile nepřítel zahájí rozčleňování. Zejména na čáře rozčleňování do rotních proudů budou úderu na nepřítele velmi účinné, poněvadž tato čára bude zpravidla v prostoru palebných postavení útočnickova dělostřelectva. V této fázi bude protipřiprava prakticky vrcholit. Je to dáno tím, že tato vzdálenost umožní, aby se na protipřipravě plně podílelo i dělostřelectvo a tanky.

Počet dílů, nedostatek prostředků k jejich ničení a skutečnost, že se protipřipravu zúčastní raketové vojsko, letectvo, dělostřelectvo a popřípadě i tanky, vyžaduje cílevědomé a přesné splánování protipřipravu velitelem a štábem vševojskové armády k co nejefektivnějšímu využití všech palebných prostředků zúčastněných na přípravě. Nelze proto hovořit o protipřipravě tam, kde na její splánování a organizaci nebude čas.

Vzhledem k značné šířce obranného pásma půjde protipřiprava proti cílům hlavního úderného uskupení nepřítele.

Proto velitel armády před zahájením protipřipravu je povinen upřesnit:

— cíle, které mají být jednotlivě druhy palebných prostředků a způsob jejich průzkumu;

— množství jaderných úderů, jejich kilotonáž a druh výbuchu;

— uspořádání a délku protipřipravu;

— dobu pohotovosti jednotlivých palebných prostředků k protipřipravě a součinnost mezi nimi;

— zda použít k protipřipravě i dělostřelectva svazků druhého sledu a které, popřípadě zda použít k protipřipravě i tanky (berou se jen od svazků prvního sledu).

Délka protipřipravu bude dána počtem cílů a prostředky, zejména jaderných,

kteřé jsou k dispozici a tím, zda nepřítel bude útočit z dotyku nebo z chodu.

Při útoku z dotyku bude její trvání značně kratší, než při útoku z chodu. Je třeba požadovat, aby při útoku nepřítel z dotyku byla protipřiprava zahájena dříve, než nepřítelova palebná příprava útoku. Předstih protipřipravu před nepřátelskou přípravou bude záviset na úkolu, který protipřipravou sledujeme a na poměru mezi nepřátelskými cíli a prostředky, které máme k jejich vyřazení.

Bude-li protipřiprava zahájena již na nepřítel při vyvádění z **prostoru soustředění k útoku z chodu**, může trvat 3 až 4 hodiny (2 hodiny přesun 40 km, 1 až 2 hodiny na vyvádění z prostoru soustředění, rozčleňování a rozvinování).

Účelnost zahájit protipřipravu již z prostoru soustředění k útoku z chodu je v době vyvádění nepřátelských vojsk dána jednak tím, že v té době nepřítel zahajuje víceméně svůj útok a jednak to umožňuje dosah palebných prostředků a účinek jejich jednotlivých a tím spíše skupinových jaderných popřípadě chemických úderů. V tom je také největší rozdíl proti protipřipravě, prováděné do vyzbrojení armád raketami s jadernými náplněmi. Dostřel dělostřelectva, které bylo v té době hlavním palebným prostředkem obou stran a tím i blízkost obou protivníků, jakož i potřebné hustoty granátů ke splnění stanovených úkolů protipřipravu ome-

zovaly její trvání na poměrně krátkou dobu.

Jednotlivé **palebné prostředky se budou k protipřipravě připojovat postupně tak, jak jim to dovolí jejich dostřel a v soulase se stanovenými úkoly.**

Nejdříve se protipřipravu zúčastní armádní raketová brigáda a armádě přidělené letectvo.

Taktické rakety, dělostřelectvo a popřípadě tanky se budou moci protipřipravu zúčastnit jednak na cíle, které budou předsunuty před hlavními silami (taktické rakety, dělostřelectvo a místa velení nepřítel) a jednak na hlavní síly, jakmile budou v jejich dostřelu. Zhruba to bude na čáře rozčlenění do praporečnických proudů, tedy přibližně v době zahájení palebné přípravy nepřátelského útoku. Protipřipravu pak zakončí v době, respektive tehdy, kdy nepřátelské hlavní síly se dostanou do prostorů umožňujících vedení paleb o udržení předního okraje, které jsou již součástí obranného palebného systému.

K využití výsledků protipřipravu může vševojskový velitel a štáb armády plánovat **úder před přední okraj**. Jeho cílem může být dokončit rozbití úderného uskupení nepřítel a vytvořit podle situace i podmínky k přechodu do útoku.

Úder před přední okraj patří do manévru silami a prostředky, není součástí protipřipravu, ale může na ni navázat. Tato problematika si však vyžaduje samostatného rozpracování.

Přestože protipřiprava je nesporně důležitou součástí operace vševojskové armády, není jí věnována v našem odborném vojenském tisku odpovídající pozornost. **Na její obsah a provedení jsou různé názory.**

V článku jsem se k problematice protipřipravu vyjádřil. Za zvláště důležité považuji zdůraznit skutečnost, že **na protipřipravu se nelze dívat jen jako na palebný úkol, ale jako na významnou součást zámyslu obranné operace.** Za její organizaci a splňování zodpovídá proto plně velitel a vševojskový štáb armády.

Z hlediska obsahu je správné **do protipřipravu počítat činnost všech palebných prostředků**, které se zúčastní boje s nepřítel v době od jeho zaujetí prostorů soustředění k útoku z chodu až do doby, než mohou bránící se vojska zahájit palby k udržení předního okraje obrany.

Tzn., že **protipřiprava obránce bude nejen předcházet nepřátelské palebné přípravě útoku, ale s touto se bude po určitou dobu i překrývat.**